

© Arxiu fotogràfic del Consorci del Patrimoni de Sitges

Obres	<i>Senyora amb vestit blanc / Ral·li / Senyora d'època</i> , de José Zamora Vaxeras (Madrid, 1892 – Sitges, 1971)
Lloc i data	Sitges, 1961
Matèria / Tècnica	Pintura acrílica sobre fusta contraxapada
Mides	139,5 x 50,5 cm / 169 x 126,3 cm (marc) / 139,5 x 50,5 cm
Col·lecció	Museu de Maricel, Sitges. Col·lecció d'Art de la Vila de Sitges, núm. inv. 770, 772, 771
Descripció i context històric	

L'obra principal és un plafó de fusta pintat amb la representació d'un paisatge a través d'un finestral amb cortinatges. La seva localització és a la Fragata i la Punta de Sitges, on hi apareixen tres personatges vestits d'època al costat d'un automòbil antic (tipus Ford A). Les altres dues representen figures femenines vestides de llarg en un espai arbrat.

Formaven part del conjunt de l'aparador de la sastreria Mas del carrer Major de Sitges, realitzat per José Zamora Vaxeras i dissenyat amb motiu del Ral·li de cotxes antics de Barcelona a Sitges en la seva tercera edició (1961).

Michelle Aveline Mas, *Mimí*, filla de la donant, ha estat la font d'informació oral i també qui ha conservat la documentació fotogràfica, a més dels retalls de premsa publicats a *L'Eco de Sitges* sobre José Zamora en diferents moments. També guarda el document d'acceptació per part de l'Ajuntament de Sitges, del 30 de maig de 2000, de les sis obres donades per Emma Baños, cinc de José Zamora i una de Jordi Albors. De les sis obres només se n'han conservat tres, la del Ral·li i les dues que l'acompanyen formant una mena de tríptic: *Senyora amb vestit blanc* i *Senyora d'època*.

La iconografia de l'obra s'inscriu en el conjunt del relat d'un aparador historiat, semblant a una escenografia teatral o a un diorama de pessebre. L'escena del quadre representa l'interior de la sastreria Mas, des d'on s'obre una finestra a l'àmbit del passeig de la Ribera, a Sitges. La composició utilitza elements troquelats (les dues figures femenines que s'han perdut). El biombo de

dues fulles correspon als plafons amb les figures de les models que s'han conservat, una en blanc i l'altra en negre. També hi apareix la cartel·la amb el text «Acaba de provar-te (sic) Andreu que farem tard!», una cadira i una tauleta, a més d'altres complements de vestir: un bastó, un barret, un guant que simula una mà, un anell i una capsa oberta, alguns dels quals foren oferts per la Sra. Benaprès, veïna del carrer Major.

El Ral·li de cotxes antics fou una iniciativa promoguda pel Real Automóvil Club de Catalunya i l'entitat Fomento del Turismo de Sitges, emmarcat dins les *Fiestas de invierno*, formulisme sota el qual s'amagava el Carnaval, prohibit pel govern feixista del General Francisco Franco. La primera edició va tenir lloc el diumenge 8 de febrer de 1959 i es va fer coincidir amb la diada del Diumenge de Carnaval, que es va mantenir fins al 1988.

En el seu origen el Ral·li de Sitges es va inspirar en la cursa d'automòbils veterans entre Londres i Brighton, famosa per la pel·lícula britànica titulada *Geneviève* (1953), dirigida per Henry Cornelius. La celebració del Ral·li ha produït diversos materials de promoció o "efímera". S'han conservat els cartells que anuncien la cursa de Barcelona a Sitges. Entre els cartellistes en destaquen: Rey Padilla, Florit, Ferret Farreras, Bruno, Daza Rosas, Serrano, Jou, Blesa i Duch.

El Ral·li constitueix un museu rodant, memòria viva de la història de l'automòbil en acció. Els participants tradicionalment han anat vestits d'acord amb l'època del cotxe, element que ha donat gran visibilitat a aquesta festa anual.

Escenografia completa a l'aparador de la sastreria Mas, al carrer Major de Sitges (1961).

Zamora va decorar l'aparador de l'oficina de Turisme Espanyol a Paris la primavera de 1956, amb motius referents a l'exposició nacional del concurs de clavells de Sitges.

L'aparador de la sastreria de Pere Mas, al núm. 23 del carrer Major de Sitges, havia estat objecte d'una intervenció escenogràfica anterior: el juny del 1956, amb motiu del 25è aniversari de la mort de Santiago Rusiñol, el pintor Jaume Pausas Pidelaserra (1912-1964)

realitzà la decoració d'aquest espai amb tres figures representant el sàinet *El pintor dels miracles*, obra de l'autor homenatjat. L'acte central fou la conferència de Maria Rusiñol i Denis (de Planas) titulada "Sitges de mi tiempo", llegida al Saló Blau del Palau Maricel el 9 de juny de 1956.

Altres aparadors de botigues de Sitges foren decorats com es detalla a les pàgines de *L'Eco de Sitges* (núm. 3.365 de 17-09-1956), on també s'hi publica una carta al director que fa referència a la realització de l'altar i la catifa de Corpus d'aquell any (1956), deguda a l'enginyer de José Zamora i encarregada per Josep M. Malagelada Benaprès, president dels Amics dels Jardins. La carta suposa una crítica al pressupost i al cost de la construcció del conjunt i també al personalisme o vedetisme dels artistes que fins aleshores havien creat el conjunt, i especialment el de Pepito Zamora. S'hi planteja l'opció d'encarregar-ho a un dels grups sota la direcció d'un altre artista, per evitar protagonismes, i és cap on, després d'uns anys, va anar la història.

Els botiguers de Sitges han col·laborat habitualment decorant les vitrines dels seus establiments en ocasió de la Verema, dels festivals de cinema i teatre, etc... Núria Corretgé, durant la Festa de la Poesia, junt a un equip de col·laboradors del seu taller, ha reeditat l'art efímer de l'apadorisme, dedicant als poetes convidats la interpretació plàstica dels seus versos. Són els aparadors poètics de Sitges.

Bibliografia bàsica

BAYONA DE LA LLANA, ANTONIO i GÒMEZ ROFRIGUEZ, JULIAN. *Pilar Bayona. Biografia de una pianista*. Zaragoza: Prensas de la Universidad de Zaragoza, 2015.

CRUZ CASADO, ANTONIO. "Frigolidad y erotismo. Álvaro Retana, el novelista más guapo del mundo", a *Los territorios literarios de la historia del placer*, I Coloquio de erótica hispana (Montilla, Casa del Inca, 18-20 de junio de 1993). Edición de José Antonio Cerezo, Daniel Eisenberg y Víctor Infantes. Madrid: Huerfano & Fierro editores, 1996.

El arte más allá de su tiempo. Álbum de artistas de María del Villar Berruezo. Tafalla: Fundación María del Villar Berruezo, 2019.

La séptima estrella. Un universo literario orbita alrededor de María del Villar. Tafalla: Fundación María del Villar Berruezo, 2018.

MARZAL ORTIZ, MIQUEL. "L'altar i la catifa de flors del Cap de la Vila: 1952-1957. Les bases d'una manera d'entendre el seu disseny", a: *Grup d'Estudis Sitgetans*, Quaderns 60. Sitges, 2012, p. 51-52.

Una aproximación al arte frívolo: Tórtola Valencia y José de Zamora. Teatro Albéniz, diciembre del 1988 - enero del 1989. Coordinación, documentación y catalogación: Andrés Peláez y Fernanda Andura. Madrid: Consejería de Cultura, 1988.

URDIALES, ALBERTO. "Mucho más que moda y suave decadencia, José Zamora", a: *Huellas de tinta, educación y biblioteca*, núm. 164, marzo-abril del 2008, p. 12-16.

ZAMORA, JOSÉ. *Princesas de aquelarre y oros cuentos eróticos*. Prólogo de Luis Antonio de Villena. Madrid: Ed. Renacimiento, 2012.

Isidre Roset i Juan, Doctor en Història de l'Art i crític d'art
Sitges, setembre del 2022

Museu del Cau Ferrat
Museu de Maricel
Museu Romàntic
Palau de Maricel
Can Falç
Fundació Stämpfli

Oficines: carrer Davallada, 12, 3a planta
Edifici Miramar
08870 Sitges
Tel. 93 894 03 64
Fax 93 894 85 29
m.sitges@diba.cat
www.museusdesitges.cat

Ajuntament
de Sitges

Diputació
Barcelona

Amb el suport de

Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura